

Om seksueel grensoverschrijdend gedrag te herkennen is het belangrijk dat je personeel, medewerkers en/of vrijwilligers weten wat dit gedrag inhoudt. Afhankelijk van de vorm van het gedrag kunnen we een opsplitsing maken tussen juridisch en/of moreel grensoverschrijdend.

Met **juridisch grensoverschrijdend gedrag** bedoelen we alle feiten en fenomenen die in het wetboek van strafrecht zijn opgenomen. Een juridisch grensoverschrijdend gedrag is altijd moreel grensoverschrijdend.

Hieronder vind je een overzicht:

→ **Verkrachting Art. 417/11 Sw.**

Verkrachting is elke daad die (deels) bestaat uit seksuele penetratie, van welke aard en met welk middel ook, gepleegd op een persoon of door een persoon die daar niet in toestemt (onder dwang), die daar niet in toestemt.

→ **Aantasting van de seksuele integriteit Art. 417/7 Sw.**

Aantasting van de seksuele integriteit is 'het stellen van een seksuele handeling op een persoon die daar niet in toestemt, al dan niet met behulp van een derde persoon die daar niet in toestemt, of het laten stellen van een seksuele handeling door een persoon die daar niet in toestemt (...)'.
 → **Stalking Art. 442bis**

→ **Stalking Art. 442bis**

Wie een persoon heeft belaagd terwijl die wist of had moeten weten dat die door hun gedrag de rust van die bewuste persoon ernstig zou verstoren, wordt gestraft met gevangenisstraf.

→ **Exhibitionisme Art. 417/53 Sw.**

Het opdringen aan andermans zicht van de eigen ontblote geslachtsdelen of van een seksuele daad op een openbare plaats of een plaats die zichtbaar is voor het publiek.

→ **Seksuele uitbuiting van minderjarigen Art.417Sw.**

Het benaderen van een minderjarige voor seksuele doeleinden, waarbij een voorstel tot ontmoeting gebeurt met het oogmerk om een seksueel misdrijf te plegen is strafbaar. Ook het uitbuiten in de prostitutie. Of het bezitten of verspreiden van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen.

→ **Grooming Art. 417/24 Sw.**

Benaderen (online of offline) van minderjarigen tot 18 jaar voor seksuele doeleinden is strafbaar.

→ **Voyeurisme Art. 417/8 Sw.**

Voyeurisme is het observeren van een persoon, of van deze persoon een beeld- of geluidsopname maken zonder de toestemming of buiten medeweten van die persoon, en dit terwijl die persoon ontbloot is of een expliciete seksuele daad stelt in omstandigheden waarin die redelijkerwijs mag verwachten beschermd te zijn voor ongewenste blikken.

→ **Niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud Art. 471/9 Sw.**

Er is sprake van het misdrijf niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte beelden indien een persoon geluidsfragmenten of beelden van een ontblote persoon of een persoon die een expliciete seksuele daad stelt, toont, toegankelijk maakt of verspreidt zonder diens toestemming of buiten diens medeweten.

→ Seksismewet van 22 mei 2014

Elke handeling in het openbaar waarmee de dader uitdrukt het slachtoffer door diens geslacht te minachten, als minderwaardig te beschouwen of seksueel te objectiveren en daarmee de waardigheid van die persoon ernstig aantast.

Sommige contexten: op school, in de jeugdbeweging, door een Vlaamse overheidsdienst, bij het huren van een woning in de fitnesszaal of de sportclub, in het uitgaansleven, bij de overheid of een lokaal bestuur in de welzijnssector, in de media- of cultuursector, in het kader van de zoektocht naar een job, als werknemer van een dienstenchequebedrijf.

Onder **moreel grensoverschrijdend gedrag verstaan** we gedrag dat, hoewel het niet onder het strafrecht valt, verwerpelijk is omdat het de integriteit en identiteit van individuen ernstig kan ondermijnen.

Deze handelingen vallen niet onder het rechtssysteem, omdat het nodig is om te experimenteren met de eigen grenzen en die van anderen.

Sommige voorbeelden van dit gedrag zijn:

- Iemand blijven aanstaren
- Iemand uitkleden met de ogen
- Aandacht blijven opzoeken terwijl de andere persoon al heeft duidelijk gemaakt dat dit niet gewild is
- Iemand's persoonlijke ruimte niet respecteren
- "Terloops" langs lichaamsdelen strijken
- Haar aanraken of eraan ruiken
- Observaties maken over het lichaam van de persoon
- Opmerkingen maken over de manier waarop de persoon gekleed is
- Een persoon op straat volgen
- Obscene bewegingen maken
- Luide opmerkingen met een seksuele connotatie
- Maar hoe moet het dan wel? Prof. Dr. Liesbet Stevens schreef in 2019 het boek 'Hoe legaal te flirten'. Daar haalden we deze basisregels uit:

Flirten = een ander – op een leuke manier – laten merken dat je je tot die persoon aangetrokken voelt, met de bedoeling om uit te zoeken of de ander ook in jou geïnteresseerd is.

- Flirten mag, pesten niet.
- Bij machtsvertoon of misbruik spreken we niet van flirten. (In een werkcontext pleeg je dan zelfs inbreuk op de pestwet.)
- Gebruik je voelsprietten: maak contact terwijl je de andere voldoende bewegingsvrijheid geeft om je rustig af te wijzen. Een goed voorbeeld is op de bus een briefje afgeven als je uitstapt: "Ik wilde je niet storen terwijl je een boek aan het lezen was, maar ik wil deze kans niet voorbij laten gaan. Als je mij misschien ook interessant vindt, hier is mijn nummer. Laat weten als je eens wil afspreken."
- Bouw extra beschermingsfactoren in: als je weet dat je door alcohol roekeloos wordt, kan je beter niet of minder drinken. Vraag een vriend om je in het oog te houden en sluit een pact.
- Geen toestemming = seksueel grensoverschrijdend gedrag → Mogelijke zinnestukjes die je kan gebruiken om af te toetsen of de ander ook toestemt: "Heb jij hier ook zoveel zin in?", "Goed voor jou?", "Oké voor jou als we...", "Wat wil jij nu?"